

વર્મ યાનક.

જેનાવનાર.

વ્યાસજી, વલ્લભરામ સુરજરામ.

દોહરા.

ચાનક લાગે ચીતમાં, હરિ પદ મળવા માટ
ખરા ભગતને કારણે, રચ્યો જ્ઞાનનો ઘાટ

ઢોંગી ધુત્તા ભગનડા, તેને આ ચામુક;
ખોટા ખળ ભળી ઉઠશે, કરશે હુકા હુક.

છપાવી પ્રસીદ્ધ કરનાર.

વ્યાસજીના પુત્ર.

નટવરલાલ વલ્લભરામ.

સંવત ૧૯૫૯ સને ૧૯૦૩

અમદાવાદ ડાયમંડ જ્યુબીલી પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ.

કીમત ૩ પાઇ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૌપીરાઈ-સંગ્રહ

૧૭૩૮

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીગ્રંથિય વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૩૮ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ દાખ્યાનક

વિષય ૬-૪

1

2

3

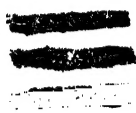
4

5

6

7

90

91

92

93

ધર્મ ચાનક.

ચાખકા ચોપાઈ.

વાંચો ચરચા ચાખક રૂપ, હરી જનોને છે અનુપ,
નાસ્તીક જનને નહિ કામનું, સલિલ જનને કામ નામનું.

કળીરનો ફાહરો.

કામી તરે કોણી તરે, લોભીકી ગત હોય.
સલીલ ભગત કયુ ન તરે, કહત કળીરા કોય.

ચાખકા ચોપાઈ.

સલીલ સંગ મરવું ન મથી, સંગ કર્યામાં સારજ નથી.
મુમતી મતિયા ને નાસ્તીક, જક્ષી જાંઝીને નહી દીક.
તે શું લે સમજણનો સ્વાદ, મોક્ષેચ્છુ કરે બહુ યાદ.
હરી જનોને બહાલુ ધણું, જ્ઞાન લેવું છે ધર્મજ તણું.
ધરમી જનને આતો મીષ્ટ, કંટાળી જશે પાપીષ્ટ.
જેહ ધરમમાં આપણુ ગયા, તેનાતો અંજણ્યા રહ્યા.
ધર્મમાં સમજ્યા નહી પાધર, તો બેગુ ચાલ્યું ગાડર.
ધરમે ધરમની કંઠી ધણી, જુજવી રીત્યો તીલક તણી.
જુદો આકાર જુદો રંગ, શા કારણનો એ પ્રસંગ.
કારણ વણુ કાર્ય નવ થાય, કારણ સોધોતો સોધાય.
મુજ પુરે કાઢેલું જદા, તે રૂપ ગુણ સમજેલા તદા.
સમજેલાનો સંગ ન કરે, દીઠો ડોળ કરીને શરે.
ધરમ જણવો તેનો ફેક, માટે સમજે હરિજન લોક.
જેના મુજ ગુરુ જેહ, તેને જૈ પુછો સદેહ.

ગુરુ ભાગશે સધજો ભેદ, પછી કોઈ નહિ પા
 બોધ કર્યો છે આ તમ માઠ, પજો શુક પાસે પુરપાટ.
 પોત પોતાના ધર્મનું ચિન્ન, પુછીને કરજે ભિન ભીન
 પડશે પ્રભુ પદની બહુ મજા, વલ્લભ દેખાડે છે કળ
 એક મત ઉભુ ટીકુ કરે, તેમાં ઘોળાં છાપાં ભરે.
 જો તેનો સમજ્યો હોય સાર, તો ધન્યછે ટીકુ કરનાર.
 બીજુ ટીલક તે આકાર, કાળિ ટપકી તજે લગાર.
 તેનો શું સમજ્યો છે મર્મ, નવ સમજે તવ મીથ્યા ધર્મ.
 ત્રીજુ ટીકુ તેમજ થાય, ગોળ ચાંદલો કરે વચ માંચ.
 સમજી કર્યું તો શેષક ખરો, સમજ્યા વણુ ઢાંગીનો ધરો.
 ચોથુ ટીલક ચાંદલા ત્રણ, એક ધરમમાં એ આપણ.
 સમજ્યા વણુ પડવાની તડી, જોવિ તમણુ પર ડેઘો ચડી.
 પાંચમુ ટીલક ઉભુ થાય, વચમાં ત્રીજી શણી તણાય.
 એ ઘોળીને વચમાં લાલ, સાર ન સમજે તે કંગાલ.
 છઠું ટીલક તેને મજે, વચમાં લીટી પડધી તજે.
 તેનો સધજો સ્વેતજ રંગ, સમજ્યોતો સત્ય નહિતો બંગ.
 સાતમાને એ હભી શણી, નિચેથી વાંકી નહી વળી.
 કેમ કર્યો એવો આકાર, સમજ્યા વણુ ધરમી ધીક્કાર.
 અષ્ટમો મતતે ભસ્મ કપોળ. ના સમજ્યો ત્યાં લગી દેજળ.
 ભસ્મ ભેદ જો જણે થોડો, તોજ ભસ્મ નહિતો રાખોડો.
 નવમું ટીકુ સુખડ તણું, ભેંશો ભડકે તેવું ધણું.
 તે આડુ લેલાટે થાય, તેનો શો હશે મહીમાય
 દસમુ ચંદ્રાકારે સ્વેત, કરનારો નહિ હોય અચેત.
 જો કરનારો હોય અજણ, તો તેને જણો પાશાણ.
 અગીઆરમે જોતીનું રૂપ, દીપકનો આકાર અન્

કેં રાત્રુ કેં ઘોળુ કરે, સમજ્યો હોયતો મુખ ઓચરે.
 લ'ખ ગોળ ચાંલ્સો તેરમો, સૌ નારીનો દીઠો અમો;
 તેમાં કે સૈવી વૈષ્ણવી, કયા ધરમની સ્ત્રીયો હવી.
 તેરમી કંકુની અરચાય, વામ મારગી કે કેવાય;
 અ'બીકાંના શેવક જોહ, અર્ચા અરચાનો સંદેહ.
 ચાંલ્લા એવા જગમાં ઘણા, સોધન કરતાં ન રહે મણા;
 ધર્મે ધરમના જુદા ધાટ, ફેર શર કીધા શા માટ.
 કેંક કહે જાતી રીવાજ, કેંક કહે નીશાની કાજ;
 જુદો ઓળખાવાને ધર્મ, કેંક કહે મહિ મ્હોટો મર્મ.
 મર્મ કહેછે તેનું ખર, અણુ સમજુ કહે અરપર;
 અરપર કેછેજે ઘણી, ખખર નથિ તેને ધર્મજ તણી.
 જ્યમ તમ બોલી કરે મ્હોટાઈ, તેથી જ્ઞાને રે છોટાઈ;
 જક જાલી જાકળિયું જુડે, અજ્ઞાને ભવ સાગર ખુડે.
 સ્ત્રીમાં એક ધર્મને ઘણી, જુજવી રીત કરી તે તણી;
 સમજીને કર્યું હોય કામ, તો ઉત્તર આપો તમામ.
 નહિ તો દેખા દેખી કર્યું, તેમાં કાર્ય કહો શું સર્યું;
 વહે ગાડર સૌની સાથ, અંધ મ્હે અન્યો અન્ય હાથ.
 દેખા દેખી ચાલે જગત, તેમાં કીયો સાચો ભગત;
 પોગળમાં શીદ કાઢો દન. જાઓ સમજવા ગુરુ ભોવન.
 ધર્માચાર્યને પુછો એમ, આ દીલકું કરાવ્યું કેમ.
 શાથી કાઢ્યો આ આકાર, તેનો સૌ સમજવો સાર;
 નીર સંશય સમજવો પેર, નહિ તો તમ દીલુ તમ ઘેર.
 એમ કહી દીલકું જ્ઞાન, મેળવોતો રીજે ભગવાન;
 જાણ્યા વીના દીલક કરે, આવાગમન તે નહી નીસ્તરે.
 નરમ કોઈ નવ કરે, શું નવરો ચીત્રો ચીતરે;

ના સમજ્યો તો ચીત્રજ થયું, જીવતર જીવનું એજે મરું.
 ધરમ કેરો સમજવા સાર. શાણાને શબ્દોનો ખાર;
 વચન આખકો વાગે અતી, આનક લાગે સુધરે મતી.
 આપ ધરમમાં કાઢે સોધ, તેથી પામે ઉત્તમ બોધ.
 બોધ મળે તવ મુક્તી થાય, આવા ગમન સર્વે વહી જાય.
 નહોર જીવ ગર્હવની જાત, તેને ડહાણું મારો સાત;
 તો પણ તેને નાવે જ્ઞાન, તો શબ્દે ક્યાં આવે જ્ઞાન;
 જ્ઞાન વનો ચોરાશી ફરે, જન્મ મ્રત્યુ તે નવ નીસ્તરે.
 સોધન કરવામાં નહી ચિત, તો શિદ મહી ધરમની રીત;
 તીલક કરી દેખાડે ધર્મ, હરી છેતરવા બાંધે કર્મ.
 તે જીવ જશે જમને દાર, નહિતો સોધી કાઢો સાર.
 સાર સમજીને ટીલક કરો, શુભ પંથ સુખે સંચરો;
 સુઘ સપાત્રો કરજો કયાસ, નીર શંકય લેજો તપાસ.
 ધરમ ધરમનાં છે નીશાન, એવું કહે છે કેં અજ્ઞાન;
 કારણ વણુ કાર્ય નવ હોય, નહિ નહિ તો પણ કારણ જોય.
 કંઠી ધારણુ કીધી કંઠ, ફાળ્યો તેવો જાલ્યો પંથ.
 મ્હો માયાનો લેતા અંત, મુક્યો નહી વિશયનો તાંત;
 કંઠી કેરો બહુ પ્રકાર, તેનો શો કરવો વીચાર.
 વીચારવું સમજવા સાર, સમજ્યા વણુ વેઠવાનો ભાર;
 સુખટના મણુકાની એક, તુળશીની બીજી વિવેક.
 ત્રીજી કંઠી દર્બજ તણી, દ્રો મણુકાની ચોથી ગણી.
 પાંચમી કંઠી છે રૂદ્રાક્ષ, છઠી કંઠી તે ભદ્રાક્ષ.
 સાતમી કંઠીના હુમરા, તે પરવારાં કેછે ખરા;
 આઠમી કંઠી સોમણુ તણી, નવમી કંઠી સ્ફટિક ર
 દસમી કંઠી નાડા છડી, અનેક એવી જુગર

જાનસહુનો હોય એકજ સાર, તો જુદા નવ હોય પ્રકાર.
 સમજી પ્રાણી કાઠો સોધ, ગુર પાસે જૈ લ્યો બોધ;
 શીશવના ધડ પર જાણિયું, સમજ્યા વધુ કંઠી ગાળિયું.
 જેમ ગાળિયું છે ઢોરને, વળિ ગાળિયું છે ચોરને.
 તેમ ગાળિયું જાણો સહી, સમજ્યા વીના ખપતું નહી.
 નાહક વીંઢાજેછે ભાર, ન સમજે તે સુધ્ય ગુમાર.
 ગુર સમીપ જાતાં શી સર્મ, સર્મ ધરી તો નીશ્કળ ધર્મ.
 નીશ્કળ જેણે ધરીયો ધર્મ, તે ક્યાંથી પામે પદ પર્મ.
 ધર બેઠાં મુક્તી નવ થાય, ગુર સમીપે કેમ ન જાય.
 શું ગુર જ્ઞાન દેતા નથી, કીયો જૈને મુખો મથી.
 ગુર પાસે જવા ચ્હાય, તો તુને તે જ્ઞાનજ થાય.
 ન કરતા હોય ગુર જ્ઞાન, તો ગુર માર્છક મસ્તાન.
 ઉપદેશ ગુર ન કરે કાંક, તો ગણીયે ગુરનો વાંક.
 પુછો ને ન કરે ઉપદેશ, તેને જ્ઞાન નહી લવ લેશ.
 જો અરાડે અન્ય વીદ્યાન, તો તે ગુર હોય અજ્ઞાન.
 અજ્ઞાની નહી ગુર તુલ્ય, ગુર કરે તે જનની ભુલ.
 ભુલ ભરેલો ભટકે મરે, તે જીવ કો કાળે ન તરે.
 તરવા જેને ઇચ્છા નથી, તે કેવું મુખ બોલે કથી.
 કરતા હોતે કરીયે સદા, બીજા તો બહુ નાંખે ગદા.
 એવા ક્યાંથી નવરા હૈયે, ગુર પાસે પુછવા જૈયે.
 જુઓ લોક એ કપટી ભજત, ધરમ ઢાંગથી ધુત્યું જમત.
 એ ક્યાં કરિએ મુકી ધધો, એવું બોલે હૈયા અધો.
 અધાને કામ લક્ષમી તણું, ધરમ જ્ઞાન નવ ચાલે ક્ષણું.
 લક્ષમી ચાલ હરીના ચર્ણુ, ત્યાં નહિ મુઠતું અંતઃકર્ણું.
 ભવ સંસાર ન તરે, લક્ષ ચોરાશી અવતાર ધરે.

અનેક જીવનો બેટા થાય, કરે પશુ પક્ષણીયો માય.
 જો ગુરની પાસે જાય, તો જન્મ અત્યંત પધાય.
 જો ગુર કરે નહીં બોધ, સાચો સમજાવે નહીં સોધ.
 ને ગુર કરવો ન કદી, વાત ઉડાવે વાંકુ વદી.
 તેતો ગુર ધનનો ધણી, ભગ્તે ન જોવું તેના ભણી.
 અસાની ગુરની ખાંચ, ન જાણવી ન લેવી છાંચ.
 આભડ્યો અભડાવેછે જેમ, અગનાને અગનાની તેમ.
 જેને જેવો લાગે સંગ, તેને તેવો બેસે રંગ.
 ધન હરનારા ગુર જેહ, પરસાદી પોચાડે તેહ.
 કાં ગવરાવે લીલા જાન, કાં દેખાડે વૈભવ માન.
 કાં કહે લે હરીનું નામ, બીજુ ત્રીજુ શું છે કામ.
 એમ કહીને વાળે માંડી, તેની સંગત દેવી છાંડી.
 કેમ કરે ન સત્ય ઉપદેશ, શું મીઠ્યા ધરે ગુર વેશ.
 કેટો નહીં લીધો કે બક્ત, તેથી બુડ્યું આપુ જગત.
 તેમ ગુરએ બોધ ન કર્યો, હરી શ્રીને ભંડાર ભર્યો.
 મીઠક પુર્યા વાડા મહી, બહાર નિકળવા પામે નહીં.
 તેમ પુરાધ રજાં મનુશ, આગળ વધવાની નહીં હુંશ.
 કહે એક ગુર એક બાપ, બીજો કરવામાં બહુ પાપ.
 એવું સમજે હૈયા કુટ, કહેશે એ ક્યાં કરીએ કુટ.
 દત્તાત્રીયે ચોવીસ કર્યા, શું તે ચોવી બાપજ કર્યા.
 એક બાપનો બેટો હોય, તેનું મ્હો નવ જોશે કોય.
 બોધ કરવો ગુરનું કામ, ન જાય સુણવા તેને કામ.
 માટે સરવે જીવ સંચરો, ગુરની પરણી પત કરો.
 હર પ્રકારે મેળવો જ્ઞાન, લક્ષ ચોરાશી ટાળો વાન.
 જન્મ મરણછે ભારે દુઃખ, હરી સરણુ વૃણ

આંગણની વિચારો પેર, જન્મ અરણ્ય તે કાળો કહેર.
 તે દુખનો કંઈ ખીસ્તાર, તોતો લેનો નાવે પાર.
 માથે કહુંકું કુંકે કુંક, ચેતવવાની આ આપુક.
 ગાંડો બોલુ ગમે લેમ, લેખણ ખસી પ્રાણુ જેમ.
 ચાલ્ય માનો બોલુ કે ખર, કંદાળો તે મેલો પર
 હું પીરસણ પીરસનાર, ભાવે તે જમો જમનાર.
 પીરસનારો પીરસે વટે, સૌ સામગ્રી મુકવી ઘટે.
 ભાવની વસ્તુ લેજો જમી, ન ભાવે તે રાખો સમી.
 વ્હાલું જેને જેને જમણ, તેતે કરશે તેમાં ભ્રમણ.
 કરમ પ્રમાણે બુદ્ધી હોય, વિશેષ ક્યાંથી લાવે કાય.
 જેટલી બુદ્ધી તેટલું કર્મ, ક્યાંથી સમજે જીણો મર્મ.
 લક્ષમી આટે જે લપોડ, તે સમજે આ માથાં ફેડ.
 ધંધા ધારી માં છે ચાક, ધર્મ જ્ઞાનમાં લાગે થાક.
 તે જીવનો ભોમીપર ભાર, કેમ વંજ ન રહિ જણનાર.
 કાળે મુખ અવનીમાં ફરે, ના તરવાદેને ના તરે.
 ઈશ્વરનું તો નથી કામ, ધરવું છે ભગતમાં નામ.
 જ્ઞાન થવા છે આ વિધાય, નિરભાગી કરશે નીંધાય.
 વાંચી સમજી કળ્લે ક્યાસ, સમજવામાં શો છે ત્રાસ.
 સમજવાની ખુંચો કહું, તેથી વિચાર પડશે બહુ.
 અવળુ ચાલ્યું કળ્લગ મહી, તે સૌ સવળુ સમજે નહી.
 વાંચે શીખે સાંભળે સદા, તો પણ કહેશે જાઠવી ગદા.
 મનમાં તો બાંધે છે તોલ, પણ તે બોલે આણ બોલ.
 જ્ઞાને કહું સંદેહ, અવળુ નબ્ય સમજશે તેહ.

જુઓ જગમીશ જમનનાથ, જગ પતી તે છે જગ તાત.
 અંબીકા અવનીની માત, તે બેતી જાણો છો વાત.
 ધન્યધન્યરે મા અંબા સતી, જુઆતું મ્હોં બેતી નથી.
 જગમીશમાં નહીં એકાદશી, તેને પુઠે વાસી વસી.
 માત તાતથી ઉલટા થૈ, એકાદશી કરવી છે ભૈ,
 માઆપે કર્યું તે કરે, કે આપણુ ધારણુ ખર.
 બે બાબુની આંટી પડી, જપ નથી વળતો એક ધડી.
 આ જૈ પુછો ગુરુ કને, કહે વલ્લભ સમજવો મને.

ઉપવિત વિગ્રો ધારણુ કરે, આર માસે સરિત સંચરે.
 બળેવનો દીવસ તે ગણે, માયત્રીના મંત્રો ભણે.
 પ્રાશ્નીત ગોર કરાવે આપ, નાશ કરે કરેલું પાપ.
 કર્યું હોય અ ભક્ષા ભક્ષ, વિધવા ગમન કરેલાં લક્ષ.
 કુંવારકા સંગે વૈભોગ, પશુ ગમન બેઠેલો યોગ.
 તે સધળાં પાતક બળી જાય, ગોર ગુરુ એમ કહે છે ત્યાં.
 આ વાયક બે સાચું હોય, તો પાતક કરજો સૌ કોય.
 બારે મહીને બળી જશે, તો વિગ્રોને ગમતું થશે.
 પાપનો ભય મનમાં નહીં રહે. તેથી અવળે મારગ વહે.
 નહીં કરવાનું કરશે તેહ, વલ્લભને રેછે સદેહ.

નાગ પાંચમનો આવે દન, નાગ ચીત્રનું કરે પુજન.
 લાંબા થૈ થૈ લાગે પાપ, પ્રસાદ ધરીને બહુ હરખાય.
 ખરો નાગ પધારે ઘેર, પકડવા કરે બહુ પેર.
 દાબી ગાલી કબજે કરે, નમ્ર બહાર મુકવા સંચરે.
 આ દુનીઆનો કેવો ન્યાય, કળજુએ મિત્રાને -

ખસતો દુઃખન બને, અવળા જ્ઞાન આ દુનીયા કરે.
 ખોટાને માને છે જગત, કાં બાણેલાને કાં ભક્ત.
 કળીમાં જગત કરે છે જોડ, સૌ ખોટા ખોટા છે તેડ.
 જે ખોટા તે માન્યું ખર, ખર હતું તે મુક્યું પર.
 કાંઈ સાચુ સમજવા જાય, તેને સૌ કહવા ધાય.
 જેમ બાળને પ્રીય પય પાન, છોડવતાં કરે તોશન.
 તેમ અવળુ છોડવે જવ, દુનીયાં તોશન માટે તવ.
 માટે સમજુ સમજુ રહે, જે પુછો ત્યારે તે કહે.
 તેથી કરજો પુછવા પેર, વહે વલ્લભ પડશે લેહર.

મુનસા દેહ અમુલ્ય અવતાર, કરે શાસ્ત્ર પુરાણ પોકાર
 પશુ પક્ષી તેથી ઉતરે, તે વારતા સૌ કયુલ કરે.
 તેમ છતાં સૌ અવળા વહે, તે શંકા મનમાં બહુ રહે.
 પરવડીયોમાં નાંખે અન, ખાય ખીશકોલાં પક્ષી જન.
 લાકાદુભા ધરમાં કરે, ઉદર ધરના બુખે મરે.
 ચાંચડ માંકણ મચ્છર ધરે, તેને પકડી અળગા ધરે.
 કાંતો પકડી વાળે દાટ, જુઓ ધરમાં જનનો ધાટ.
 ભોકોને દેખાડ્યા કાજ, ધરમાં ધંટા પહાર અનાજ.
 કહો ભાઈ તે ધર્મ કે કર્મ, ન્યાય વડે સમજવો મર્મ.
 ભેદ ભાગવો ઝીણુ જોઈ, વ્યાસ વહે સમજવો કોઈ.

પક્ષીને ઝીણું જીવ આર, કરે ભક્ષ દૈ ચંચુ માર.
 માંસ માટી ઓણીત ફળ અન, ધણા જીવ કરે પ્રાસન.
 રમ્મ ભણે મૌલસને હાડ, અન વિશા વળી ધાસને જાડ.
 પુષ્પ આવર નવ ખાય, તેને ન દે કણકો કાંઈ.

દહેશે કે તું માગી આ, આકરમી અહિમી તું બા.
 કેવો અવળો લેછે સર્વ, મનુષ્યને દેવું તે સર્વ.
 મનુષ્ય માગી ભરશે ખેટ, કાંતો કરશે પરની વેઠ.
 એમ મનુષ્ય પરદાને બળે, જાતે જાતને ખાવા દળે.
 કહેનારો કે દેતો નથી, તો બીજો કેમ દેશે સ્તી.
 મનુષ્યને મનુષ્ય પર દેશ, પશુ પક્ષી પર પ્યાર હંમેશ.
 જાતી ઉપર ઝાઝુ ઝેર, વિજાતી પર પુરણ મહેર.
 જે જીવનો જ્યાં હોયે પ્યાર, તે જીવ ત્યાં લેછે અવતાર.
 જે જે જીવની જ્યાં જ્યાં મતી, તે તે જીવની ત્યાં ત્યાં ગતી.
 આ અવળુ કે સવળુ ભાઇ, તોલ કરી જુઓ મન માંધ.
 મનુષ્ય દેહ દુર્લભ છે ધણો, વિષ વાદ કરતા સૌ તે તણો.
 વન જીવનું વન પુર કરે, માનવિનું પેટ માનવિ ભરે.
 વનમાં હાથી ઉંટ અનેક, ત્યાં દેવા ગયો કોણ એક.
 જગમાં દેખાડવું છે એમ, કેવો મને ધરમપર પ્રેમ.
 ખાલી શીદ અવળુ ઓચરો, જ્ઞાન ગ્રહીને ન્યાયજ કરો.
 તોલ કર્યા વણુ ઉંધુ વળે, વ્યાસ વદે શું સંદે દળે.

જુઓ ધરમાં ઠાકોર શેવ, મંદીરમાં પણ તેવા દેવ.
 ઇશ્વર એક વદેછે વેદ, તો તે જેમાં નહિ કે બેદ.
 તેમ છતાં જો જુદા ગણે, વેચી અકલ ચપટી ચણે.
 જે ઇશ્વર ધરના હોય ખરા, તોતો શીદ દોડો છો પરા.
 જે ધરના ઠાકોર હોય જુદા, તો ધરમાં શી માંચા કુટ.
 જે પર સ્થળના જુદા હોય, તો તે મુકી દો સૌ કોય.
 જે તે બંને માનો ખરા, તો શીદ થાઓ અણપરા.
 જે જાણતા હો એક એક, તો બીજો ત્રુવ નારો.

જોઈ . જુદા જાણતા હો, તો વેદ સાચો જુદો કે.
 વેદ વહે છે ધર્મર એક, તમે કહો કહી શક અનેક.
 રૂપ અનેક પણ મુદ્દો એક, તો પછી કેમ મુકો ટેક.
 શેવા શેર ચત્તી હોય જ, પર દરશન થાતાં હોમ તવ.
 તરબાણામાં ઠાકોર જળ, તે મુકી જાઓછો સખળ.
 શું કાંઈ ધરના જુદા હતા, તે મુક્યા જળમાં હુપતા.
 કાંઈ બાંધો મનમાં તોલ, સમજીને બોલો મુખ બોલ.
 જુઓ સદે રહે છે ધણો, ખુલાસો લાવો તે તણો.
 કંઈ કુટીલ કપટનો બર્ષો, સમજ્યા પીના ભગતજ હર્ષો.
 તેવા ભક્ત જગતને ધુતે, ધર્મને નામે ખાવું સુતે.
 કાળે મુખ ઉભોશીદ ફરે, સમજીને બલે ભગતજ હરે.
 તવ વલ્લભને શાન્તી વળે, અક્કરમી તે અવળુ કળે.
 ધર્મમાં અવળી રીતો વણી, કયા કયની કરે તે તણી.
 દુકામાં કહું છું એટલું, સવળુ સમજી લ્યો તેટલું.
 જ્ઞાન મેળવો સોધન કરી, મનુષ્ય દેહ નહી આવે ફરી,
 આવ્યો અવસર જો ચુકશો, ઉભા રહી બણુડું ધુકશો.
 અવસર ચુક્યા મેવલા જેમ, અન્ન રૂળ પ્રાપ્તી ન થાય તેમ.
 ટીલાં ટપકાં કંઈ કોટ, ડેરે ડેરે મુકો દોટ.
 સમજ્યા વણુ નહી લાગે ચોટ, ખાલી ખાશો ખલકે ચોટ.
 સાકર કહે મ્હો મીઠું થાય, તો સાકર લેવા શીદ જાય.
 તેમ સમજ્યા વણુ લે હરી નામ, તેથી ન મળે મોક્ષ મુકામ.
 ખેતરમાંતો ફેર ફરે, તેથી અન કણુ ના નીસરે.
 ખેડ ખાતરથિ વાવ્યુ હોય, જળ વરશે અન પાકે કોય.
 અન રૂપ ધર્મર ક્યારે મળે, ખેડજ મેહેનત જ્ઞાનજ જળે.
 રમાં ફરે જાણુ દન, તેથી ન દેખે કાંઈ અન.

તેમ સમજ્યાવશુ ડેરાં કરે, તેથી કો કાળે નહિ
 અવળું છે તે સવળું કરે, જાન મહી ભગવતને વરે.
 જનમ જનમનું જાણે દુખ, ન છોડે માધકનું સુખ.
 જો માયા મળવાની હશે, તો જે સ્હેજે પ્રાપ્તજ થશે.
 ધન્યર પદ સ્હેજે નહિ મળે, તે તો મળે છે રજે રજે.
 રજવા રૂપી છે સત્ય સંગ, તેમિ સમજશે મુવળાં અંગ.
 તવ કરશે તમ જીવનો રંગ, ગુરુ પર આણે ઉમંગ.
 બહાજ વળગી લેજો જ્ઞાન, ચટ ઠેકાણે આવે ભાન.
 જરા સ્વાદ તો જુઓ એહ, ટળી જશે સધળા સદેહ.
 ગુરુ સદે ભાગે નહી, તો તું પરિણા માયા મહી.
 બે તું લે ગુરુની કેડ, સરમ મુકી સમજવા છેડ.
 સમજ્યા વશુ છેડો નહિ મળે, ક્યાં મુધી પડી રૈસ તજો.
 મનુષ્ય દેહ ઉત્તમ સરવથી, પણ જો કાંઈ સુખકુ નથી.
 પહેલો હતો ગરબ વાસ, મળ મુતરના બાંધ્યા પાસ.
 નહી હવા અજવાળુ જરા, દુખના દાડા વેઠ્યા નરા.
 ત્યાંથી છુટી પડીયો બહાર, કુધાએ પીડ્યો તે વાર.
 શ્રે વા વાવળી ને વરાધ, ઐશ્વર્ય તુરાં કડવાં ખાધ.
 તે ગળે ઉતરે નહી તદા, આંગળી ધાલી દે આપદા.
 વેલશુ દાખી પાઈ દવા, ગડ ગુમડ પછી લાગ્યાં થવા.
 ઐશ્વર્ય ચોળે ઉઠે લ્હાય, ન ચોળશે મુખ ન દેવાય.
 એવે દુખે મ્હોટો થયો, માર માત પીતાનો સહો.
 પછી મોકલીયો નિશાળ, મ્હેતા મુખથી ભાંડે ગાળ.
 સોટી ચોઢી ચામડી છણે, કહે માર્યા વશુ કે' ન ભણે.
 તે પછી પશુ વળગી નાર, મામ્યાં ધર વસો સજુગાર.
 પર પળશી કરી લાવું ધન, સફળું પુરુ કરવું અન.
 માત તાત પુત્રો પરીવાર, લાવ લાવ કરતાં પોકાર.

તને બહાણું સમુ, લેવા ખાવાને રે લગુ;
 રળતાં આવક થોડી પડે, કલેશ કરાવી સરવે રડે.
 ઠરી જપવા દીધો નહિ ક્રમ, ધડી જપવા દીધા નહિ રામ;
 વધુ પૈસો માગે વેભોગ, તાપ ઠાઠને વપુના રોગ;
 દુબ મળ્યું તવ નહી કઈ શ્લોક, ત્યારે આવી વળગ્યો શ્લોક;
 તેણે જપવા દીધો નહી, સદા ત્રણા તરણી રહી.
 એ દુખ કહેતાં નાવે ખર, કુંકામાં સમજજો સાર;
 ગુરુ સમાપ કરવા માટ, કડવું બોલ્યો છું પુરપાટ.
 શ્રી મુખ સમજવો નીજ ધર્મ, સમજ્યા વધુ સૌ મીથ્યા કર્મ;
 સાર સમજવે આવે જ્ઞાન, તવ છુટે ચોરાશી વાન.
 વદે વેદ શાસ્ત્રો સરવથી, જ્ઞાન વિનાતો મુક્તી નથી.
 રૂચી વચન કેં વદીયા કવી, અજ્ઞાનીના થૈ અનુભવી.
 કવી વચનનો કરવો તોલ, વેદ વદે નહિ મીથ્યા બોલ;
 આ ચાખક મારીશા માટ, કોઈ ચઢે સમાગમ વાટ.
 નથી બાંધવું ધરમ ધામ, નથી ધરવું ગુરુમાં નામ;
 તે કરતાં જે અવળું કહે, જ્ઞાનજ તેને તેટલું રહે.
 અવળા અવળો સેશે અર્થ, સવળા તે થાશે સમર્થ
 ગુરુ ચરણની શેવા થશે, વળી જ્ઞાન વિશેશે હશે.
 પરોપકાર એ સમજ્યો સહી, ચાખુક રૂપી ચરચા કહી;
 અવળુ કહી અકળાશે જેહ, તેનું કરમ ભોગવશે તેહ.
 નાસ્તીક છે એમ કેં જાણુશે, કેંક દેશ ખુદી આણુશે;
 કેંક કહેશે વાતજ ખરી, કેંક કહેશે મુકો પરી.
 ફાવે તેવું કહેશે મુખ, તેનું મુજને નથી દુખ;
 નથી કહ્યું આ દેશે કરી, જગત વાત કેં જાણે ખરી.
 હરી જનની આજસ કાઢવા, ધર્મ તણી સમજ પાડવા;
 ૨ સાક્ષી માનો સત્ય, વ્યાસ વદલબને પડી અગત્ય.
 સમાપ્ત.

બહેર પાખર

દરેક માણે ધર્મ સખધી બુદ્ધ બુદ્ધ માર
એની આવડી ને આવડી ચોપડી બનતા સુ
નીકળશે. માટે પરમ પદના ઇછનાસઓએ. આ
ક થવા આનંદ રાખવી. ખીજું ભાવાર્ય પ્રકાશ
ન્યાય વલ્લભ નામના બે પુસ્તકો જોશે. તે નિસ-
શય થશે.
